

kor tudi krajših in lažjih izletov v planine, da si ta dan izberejo za polet v Črni dol. Lega koč, ki se bo zvala Vilharjeva koča, je naravnost krasna. Okoli in okoli jo obkrožajo visoki borovci in visoke buke. Leži pa v mali, 200 korakov široki in četrtr ure dolgi dolinici, sredi velikanskih gozdov, v znožju Kranjskega Snežnika (1800 m) in Planinca (1492 m), ki se v botaničnem oziru prištevata med najbolj znamenite rastlinsko geografske kraje na Kranjskem ...»

V avgustovski številki Planinskega vestnika iz leta 1914 preberemo o novi koči naslednje:

»Vilharjeva koča v Črnem dolu. Ilirskobistriška podružnica ima novo postavljeno »Vilharjevo kočo v Črnem dolu«. Koča ima spalnico z osmimi žimnicami ter obednico s štedilnikom (torej skupaj dve sobi). Ni oskrbovana. Ključji se nahajajo 1) pri g. **Vinku Šketu**, trgovcu v Ilirski Bistrici, 2) g. **Franu Kociančiču**, postaje-

načelniku v Trnovem (na kolodvoru) in 3) pri g. sodniku **Franu Kovči** v Trnovem.«

Sledila je 1. svetovna vojna, ki je črnodolski koči namenila žalostno usodo skromne strehe številnim ruskim ujetnikom, pa nove gospodarje, ki so kmalu prepovedali tudi bistriško planinsko društvo ter zaplenili premoženje in koč. Koči so dali ime po svojih italijanskih planinskih junakih.

Z mnogimi intelektualci je moral v pregnanstvo tudi naš dr. Fran Kovča, toliko prej, ker je bilo njegovo narodno delo na Bistriškem za nove oblastnike še posebej nadležno.

Bistriški planinci so v zadnjih dveh letih kar nekajkrat obiskali grob dr. Frana Kovče na šentrupertskem pokopališču in k spominski plošči postavili kamen z vrha Snežnika v spomin in v zahvalo za njegovo pomembno delo v ilirskobistriškem planinskem društvu.

NA SLOVENSKEM ZVONIKU OBNOVLJENA SPOMINSKA PLOŠČA

IZPOLNJENO JUGOVO NAROČILO

VOJKO ARKO

V začetku marca, na zaključku južnega poletja, sta mlada slovenska planinca iz našega mesta **Blaž Razinger ml.** in **Damjan Žužek** spet pritrdila Jugovo ploščo na podnožje Slovenskega zvonika. Njun šesturni vzpon od katedralske vasi do stene Campanila spominja na

pota **Aljaža** in **Požganca**, o katerih pravkar čitamo v Aljaževem zborniku. Fanta sta nesla s seboj poleg težke bronaste plošče več kot tri metre dolgo lestev in to ne ravno pripravno orodje tudi spet privlekla nazaj v Villa Catedral. Vso turo in delo sta opravila v skopem dnevu.

Plošča je pred dobrim letom padla v grušč pod steno. Vijaki so bili zabiti v les in ta obloga žebelj je v štiridesetih letih strohnela. Pri padcu se je kovina malce skrivila, zato jo je bilo treba prinesiti v mesto, kar so poleti opravili Žužkovi

Vladimir Brezigar (levo) in gorski vodnik Peter Štrukelj (desno), solkanska rojaka, ob odkritju plošče Klementu Jugu 26. septembra 1954

Plošča, preden so jo zdaj pritrdili na novo mesto v steno Slovenskega zvonika

fantje. Potem jo je kovaški mojster **Anton Bergant** popravil in očistil, pa se je zdaj vrnila na kraj, za katerega je bila namenjena. Novi prostor je boljši kot je bil tisti, ki so ga ob trideseti obletnici smrti **Klementa Juge** izbrali »šumski bratje«. Vijaki so zariti v živo skalo in torej les ne bo več strohnel.

Ob tej obnovitvi starega znamenja so se seveda tisti »bratje«, ki še živijo v Bariločah, spominjali zimskega izleta pred štirimi desetletji, ko nas je obiskala s snegom izredno bogata zima, pa smo prve spomladanske dni nastopali v dveh skupinah do takrat pravkar urejenega zavetišča »Pod Skalco«. Boljši smučarji so prečili katedralski severni greben, nerodnejši so se borili tam, kjer pelje »slovenska steza«. »Pod Skalco« smo prenočili in drugi dan smučali do konca Campanile, potem pa z derezami in cepini napredovali do Zvonika (26. 9. 1954). Ploščo smo samo za silo pritrdili in so

nekaj tednov kasneje **Dinko Bertonec**, **France Jerman** in naš prijatelj gorski vodnik **Otto Meiling** delo dokončali, zvrtili luknje in pritrdili vijake v lesene zatiče.

Plošča predstavlja Jugo, ki gleda v triglavsko steno. Napis pravi: »Grupo de Escaladores Eslovenos al Guia y Maestro Klement Jug - año 1954« (Slovenska Plezalska skupina vodniku in učitelju Klementu Jugu, leta 1954). Osnutek plošče je izdelal bariloški kipar **Hans Lauer**, tisti, ki je leta 1952 peljal bariloško odpravo na San Valentin. Za kovinsko vlitje je poskrbel predsednik buenosaireske sekcije SPD **Robert Petriček**.

Leto 1954 je bilo za slovenske andiniste izredno pomembno. **Dinko Bertonec** je potoval na Daulagiri, uredili smo zasilno kočico »Pod Skalco« in postavili Jugovo ploščo. Žal pa se je prav to leto odigrala tragedija na Paine Grande, kjer sta izgubila življenje **Tonček Pangerc** in Avstrijec **Herbert Schmolli**.

Po naključju smo počastili Dinka ob njegovem povratku s Himalaje prav tisti dan, ko se je izpolnilo trideset let od Jugeve smrti v triglavski steni (11. 8. 1954).

Letos sovpada nova postavitev Jugove plošče z gradnjo kočice na Capilli in s štiridesetletnico Daulagirija. Torej si stari »bratje« domišljamo, da smo izpolnili »naročilo Klementa Juge«, ideološki program slovenskega andinizma, kot je bil objavljen v prvi številki »Gorá« in pozneje ponatisnjen v »Zgodbah z Nahuel Huapija« in v Rotovi antologiji »Ob Srebrni reki«.

TRI ZAHVALE MLADINSKE KOMISIJE PRI PZS

PRIZNANJA »MLADINA IN GORE«

BORUT PERŠOLJA

Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije vsako leto podeljuje za dosežke na področju vzgoje in izobraževanja planinske mladine priznanja Mladine in gore. To najvišje priznanje podeli MK na podlagi javnega razpisa in sprejetih kriterijev, ki določajo, da lahko komisija podeli vsako leto največ troje priznanj za različna področja:

- eno priznanje mladinskemu odseku ali PD za izjemne dosežke pri vzgoji in izobraževanju planinske mladine, ki se kažejo v kvaliteti, kontinuiteti (pri izobraževanju vodnikov in mentorjev) in razširjenosti gorništvu med mladimi;
- eno priznanje posamezniku ali posameznici za življenjsko delo, osebni prispevek, dosežke iz stroke, objavljajna in priprave gradiv, učbenikov in didaktičnih pripomočkov;

- eno priznanje organizacijam in ustanovam izven PZS, ki se ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem planinske mladine.

Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije je na svoji aprilski seji sprejela sklep o podelitvi priznanj Mladina in gore za leto 1993.

BORIS MLEKUŽ

Priznanje Mladina in gore za osebni prispevek na področju vzgoje in izobraževanja planinske mladine prejme inštruktor planinske vzgoje in gorski reševalec **Boris Mlekuž** iz Bovca.

Z Borisom Mlekužem se je seznanil vsakdo, ki je v zadnjih petnajstih letih sodeloval na vzgojno izobraževalnih akcijah MK v Vzgojno izobraževalnem centru v Bavšici. Njegovo osnovno področje je delo gorske reševalne službe, s tem pa se močno prepletata tudi gibanje in var-